

اشاره:

در سال۱۳۹۱ جهان شاهد رویدادهای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مهمی بود که بخشی از آنها در آینده منطقه و جهان تأثیرگذار بوده است.

یکی از این رویدادهای تأثیرگذار تکرار شکست تحقیرآمیز اسرائیل در جنگ ۸روزه غزه بود. اسرائیل در جنگ ۲۳روزه با حزب‌الله لبنان و جنگ ۲۲روزه با حماس نیز شکست سنگینی را متحمل شد و این شکست به قدری برای ارتش مجهز رژیم صهیونیستی تحقیرآمیز بود که به جایه‌جایی دولت‌مردان سیاسی و نظامی در داخل اسرائیل منجر شد.

به عقیده ناظران سیاسی منطقه دلیل عمده این شکست عبرت نگرفتن صهیونیست‌ها از اعجاز مقاومت اسلامی در منطقه بود. مقاومتی که در فلسطین، لبنان، سوریه، بحرین، عربستان و اردن شاهد آن هستیم و قطعاً در سال جدید درخت این مقاومت ثمر خواهد داد.

تداوم ناآرامی‌های سوریه و تلاش دولت دمشق برای شروع مذاکره با مخالفان، انتخاب محمد مرسی، اعطای جایگاه کشور، ناظر غیرعضو به فلسطین در سازمان ملل، بحران اقتصادی اروپا و آمریکا، انتخاب پوتین و اوباما به عنوان رؤسای جمهور روسیه و آمریکا، از دیگر رویدادهای مهم منطقه و جهان است.

باراک اوباما در دور دوم با چالش‌های تازه‌ای در داخل و خارج مواجه خواهد شد که صخره مالی یکی از آنهاست، کاهش بودجه ۸۵میلیارد دلاری و مخالفت جمهور یخواهان با افزایش مالیات از ثروتمندان اقتصاد آمریکا را در لبه پر تگاه قرار داده است و آثار آن از هم‌اکنون قابل مشاهده است.

بدون تردید صخره مالی هم اقتصاد آمریکا و هم اقتصاد دیگر کشورها را تحت تأثیر قرار خواهد داد طوری که رسانه‌های آمریکایی آ زیر خطر بحران اقتصادی را به صدا در آورده‌اند.

سرویس خارجی

خط و نشان‌های آل سعود

عربستان در سالی که گذشت شاهد تحولات جدیدی بود که تندتر شدن حرکت اعتراضی مردم علیه آل سعود مهم‌ترین آن بود. در این کشور نفت‌خیز که دلراهی نفتی به خزانه سعودی سوزایر می‌شود، خاندان آل سعود با ریخت و پاش‌های بی‌حد و حصر خود و کمک به گروه‌های تروریستی و وهابی در یمن، لبنان و عراق از بهبود اوضاع معیشتی مردم خود غافل شده است.

در این میان ادامه اعتراض‌های مردمی در شرق عربستان که اکنون دومین سالگرد خود را می‌گذراند پایه‌های سست حکومت آل سعود را به لرزه درآورده است.

بیماری پادشاه عربستان «ملک عبدالله بن عبدالعزیز» و غیبت‌های طولانی او از انظار عمومی و رسانه‌های جمعی شایعات زیادی را در مورد مرگ این پادشاه سالخورده رواج داده است.

در این راستا رژیم آل سعود برای ادامه حاکمیت خود، شاهزاده ناف «بن عبدالعزیز» برادر پادشاه را به عنوان ولیعهد برگزید، اما غافل از آن بود که اجل به وی مهلت نخواهد داد.

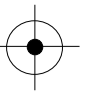
از جمله مهم‌ترین رویدادهای عربستان در سالی که گذشت انتخاب شاهزاده سلمان بن عبدالعزیز برادر دیگر پادشاه به عنوان ولیعهد این کشور بود. در سایه این تغییر و تحولات پادشاه برادر دیگر خود را از وزارت کشور برکنار و برادرزاده خود (فرزند ناف) را به جای وی گذاشت. این تغییرات در حالی صورت گرفت که رژیم آل سعود برای زهر چشم گرفتن از مردم شرق این کشور، اقدام به استقرار تانک و زرهپوش در مناطق القطیف،العوامیه، الدمام و… کرد و ملک عبدالله از ترس سقوط، دستور سروکوب را به وزیر کشور صادر داد.

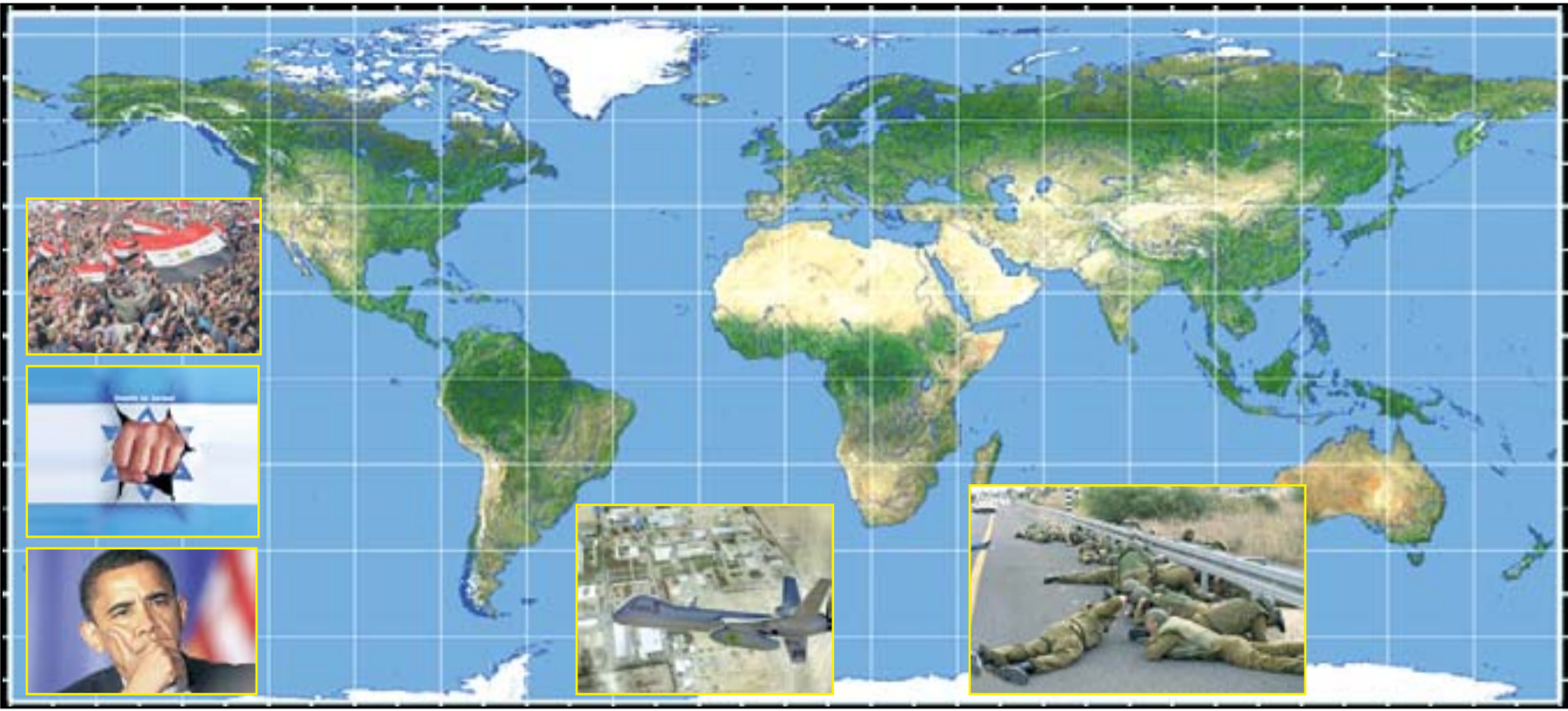
پادشاه عربستان در جمع فرماندهان نظامی و شاهزادگان سعودی با ابراز نگرانی گفت: «فتنه از همه طرف عربستان را احاطه کرده است و دشمنان در کمین نشسته‌اند، تا امنیت کشور را بر هم برند.»

ملک عبدالله، اعتراضات مردمی در داخل خاک عربستان را در نتیجه دخالت برخی کشورهای منطقه دانست و از فرماندهان و مسئولان امنیتی درخواست کرد تا به وظایف و مسئولیت‌های خود عمل و مخالفان را سرکوب کنند. به دنبال این موضوع طی ماه‌های آبان، آذر و دی ماه سال گذشته رژیم آل سعود اقدام به بازداشت‌های گسترده کرد که این موضوع محکومیت نهادهای بین‌المللی را در پی داشت. در همین راستا خانواده‌های افراد بازداشت شده با برگزاری تظاهرات در شهرهای التمیم، البریده و القطیف آزادی آنها را خواستار شدند.

در این میان، ادامه اعتراضات در شرق این کشور نشان داد که معترضان به خط و نشان‌های آل سعود برای سرکوب شدید بی‌اعتنا هستند و بر دستیابی به اهداف خود مصرند. پیش‌بینی‌ها حاکی است که در ماه‌های پیش رو عربستان آستان رویدادهای سرنوشت‌ساز خواهد بود.

دریچه ای به جهان kharegi@kayhannews.ir

رویدادهای سیاسی جهان در سال ۱۳۹۱

قسمت اول

درسی مقاومت

یکی از حوادث اعجازبرانگیز سال گذشته جنگ ۸ روزه

رژیم صهیونیستی علیه غزه بود که با ترور معاون گردان‌های عزالدین قسام، عملیات ستون ابرها و جنگ نابرابر علیه غزه آغاز شد اما با شکست رژیم اشغالگر قدس پایان یافت. در این جنگ با وجود زمان اندک، مقاومت فلسطین توانست خسارت‌های سنگینی به دشمن وارد آورد و برای نخستین بار تل‌آویو مرکز رژیم صهیونیستی هدف شلیک موشک قرار گرفت که سران این رژیم را دچار بهت و شگفتی کرد.

گروه‌های مقاومت شهرهای سرزمین اشغالی را با موشک‌های فجر ۵ هدف قرار داد که وحشت زیادی در میان صهیونیست‌ها ایجاد کرد و موجب شد بسیاری از مقامات این رژیم از ترس به پناهگاه بروند.

مقاومت همچنین موفق شد یک هلی کوپتر نظامی و دو هواپیمای رژیم صهیونیستی را در آسمان غزه با موشک‌های ضدهوایی و نیز دوناوچه این رژیم را در آب‌های غزه هدف قرار دهد که خود همین موفقیت‌باعث شد مقاومت در عرصه جنگ روانی نیز علیه دشمن پیروز شود. بنابه اعتراف خود صهیونیست‌ها شلیک بیش از ۱۵۰۰ موشک و خمپاره به سمت شهرک‌های صهیونیست‌نشین آنها را به شهر اشباح تبدیل کرده بود.

خسارت‌های اقتصادی، نظامی و روانی وارد آمده بر رژیم صهیونیستی در این مدت کم باعث شد که تل آویو به شروط مقاومت ندد و آتش‌بس را بپذیرد.

شکست اسرائیل در این جنگ ۸روزه همانند جنگ‌های قبلی پیروزی بزرگی برای مقاومت فلسطین محسوب شد و جایگاه

حماس و مقاومت را در نزد مردم فلسطین تقویت کرد.

عامل دیگری که طی ماه‌های اخیر معادلات سیاسی، نظامی رژیم صهیونیستی را در منطقه بهم زد و تیر خلاص را بر جایگاه این رژیم در منطقه زد یا به قول سیدحسین نصرالله دبیرکل حزب الله لبنان آخرین میخ را بر تابوت اسرائیل زد. پرواز هواپیمای شناسایی بدون سرنشین ایوب بر فراز تل‌آویو و شهرهای دیگر سرزمین اشغالی بود. رژیم صهیونیستی هنوز از غافلگیری موشک‌های فجر ۵ رها نشده بود که با غافلگیری پهباد ایوب حزب الله مواجه شد.

این پهباد بر فراز مناطق حساس و استراتژیک اسرائیل از جمله

تونس، دفاع از حکومت شریعت

از آن در دو سال گذشته شروع شده بود، دوباره شروع شد و در «سیدی ابوزید» معترضان بسیاری از اماکن دولتی و نظامی را به آتش کشیدند. حضور فعالانه «راشد الفتوشی» رهبر اسلامگرای تونس در صحنه سیاسی قوت قلبی برای دولت این کشور بود و طرفداران حزب‌لتفئه بارها با برپایی تظاهرات حمایت و آمادگی خود را از آن اعلام کردند. همچنین

صفحه ۸
پنج شنبه ۱۷ اسفند ۱۳۹۱
۲۴ ربیع‌الثانی ۱۴۳۴ – شماره ۲۰۴۴۸

انتخاب مرسی و چالش‌های جدید مصر

سالی که گذشت، سالی پر حادثه در همه زمینه‌ها برای مصر بود که از مهم‌ترین وقایعی که در این سال روی داد می‌توان به مراسم برگزاری سالگرد انقلاب ۲۵ ژانویه، محاکمه «محمد حسنی مبارک» دیکتاتور سابق و انتخاب محمد مرسی به عنوان رئیس‌جمهور منتخب در یک

انتخابات آزاد و شفاف اشاره کرد. در سالگرد پیروزی انقلاب مردمی مصر در ۲۵ژانویه سال۲۰۱۳ مردم با سرازیر شدن به خیابان‌ها و به‌خصوص میدان التحریر، آن را جشن گرفتند. این گردهمایی میلیونی درحالی برگزار شد که بدر اختلاف و تفرقه بر آن سایه افکنده بود و برخی بر این باور بودند که اهداف انقلاب ۲۵ژانویه هنوز کاملاً محقق نشده است و مبارزه باید ادامه یابد. این اختلافات به شکلی جدید در سال گذشته دوباره بروز کرد و مخالفان با پنهان قرار دادن فرمان ریاست‌جمهوری درمورد اختیارات وسیع محمد مرسی در پیش‌نویس قانون اساسی که به تصویب مردم رسید، میدان التحریر و کاخ اتحادیه (مقر ریاست جمهوری مصر) را محلی برای تجمع و خشونت قرار دادند که تاکنون به مرگ ۶۰۰تن و زخمی شدن صدها تن انجامیده است.

تضعیف دولت از سوی مخالفان و ادامه خشونت‌ها حتی به ورزش نیز کشیده شد و کشتار در ورزشگاه «پورت سعید» از جمله وقایع دردناک در تاریخ انقلاب مردمی مصر در سال گذشته میلادی بود. در این حادثه که پس از بازی دو تیم فوتبال «لاهللی» و «المصری» به وجود آمد نزدیک به ۷۲تن از جوانان مصری در درگیری با یکدیگر جان خود را از دست دادند و صدها تن نیز مجروح و روانه بیمارستان شدند. تارک و برگزاری نخستین انتخابات ریاست‌جمهوری در مصر که به انتخاب «محمد مرسی» منجر شد را می‌توان از مهم‌ترین گام‌های مردم این کشور برای تکمیل اهداف انقلابی ۲۵ ژانویه یاد کرد. در مارا تن نفس‌گیر رقابت کاندیداهای ریاست‌جمهوری آمریکا اسرائیل و غرب تلاش کردند تا «محمد شفیق» را به عنوان رئیس‌جمهور بر مردم مصر تحمیل کنند، اما با انتخاب هوشمندانه مردم این توطئه ناکام ماند و انتخاباتی تاریخی در مصر برگزار شد.

درگیری‌های شایرکننده و خونین در مقابل وزارت کشور و خیابان‌های اطراف میدان التحریر از جمله حوادث غم‌انگیز در انقلاب مردمی مصر بود که ۱۱ کشته و دهها مجروح بر جای گذاشت و متعاقب آن برخی از فرماندهان پلیس از سوی مرسی برکنار و محاکمه شدند.

اما در زمینه مسائل سیاسی شاید لغو فرمان متمم قانون اساسی صادره در ۱۷ژوئیه توسط محمد مرسی، بر تنش‌ترین موضوع سال این کشور بود، که اختیارات وسیعی به رئیس‌جمهور واگذار کرد و در این راستا مرسی «محمدحسین طنطاوی» و «سامی عدنان» رئیس و معاون شورای نظامی حاکم بر این کشور را برکنار و خود قدرت را به دست گرفت. اما مصائب مردم مصر به همین جا ختم نشد و این عوامل که ناشی از سوء تدبیر و مدیریت برخی از مسئولان دولتی بود و شرایط سخت معیشتی باعث شد که احزاب مخالف متشکل تر شده و بار دیگر میدان التحریر را برای به مبارزه طلبیدن دولت انتخاب کنند. پرسش روز این است که آیا در ماه‌های پیش رو آرامش به مصر باز خواهد گشت؟

محمد معرفی

عراق، مثلث شوم آنکارا – دوحه و ریاض

دریک نگاه کلی وجامع به تحولات سال جاری عراق می‌توان گفت که این کشور صحنه جدال میان دولت و مردم از یک طرف و جریان‌های داخلی و خارجی بود؛ مخالفان تلاش می‌کردند(و می‌کنند) که شرایطی مشابه سوریه را در عراق به وجود آورند.

این جبهه‌گیری شاید در سال‌های گذشته کم رنگ‌تر بوده است، ولی در سال جاری دشمنان ملت عراق شمشیر را از روپسته‌اند و آشکارا از حرکت‌های ضد دولتی حمایت می‌کنند. به تظاهرات و اعتراضات قومی و طایفه‌ای نامت می‌زنند و حتی علیه دولت بغداد و شخص «نوری مالکی» نخست وزیر عراق موضع می‌گیرند.

حجم مداخلات ترکیه در عراق به قدری گسترده شده بود که اول اردیبهشت مالکی صریحاً گفت: اردوغان ترکیه را به دشمن عراق تبدیل نکند و سه روز بعد سفیر ترکیه را در بغداد فراخواند و از وی خواست در مورد اظهارات اردوغان توضیح دهد.

نخست وزیر ترکیه پیش از این مالکی را نخست وزیر یک اقلیت

در عراق دانسته بود.

به کار بردن صفت اقلیت برای شیعیان عراق، نشان می‌داد که ترک‌ها به همراه مقامات قطر و عربستان برای مردم عراق خواب‌های تازم‌ای دیده‌اند.

از آن موقع به بعد، بگو مگوها میان مقامات بغداد و آنکارا ادامه یافت و در این میان چیزی که سیاستمداران حاکم عراق را بیشتر رنج می‌داد، مذاکرات مستقیم مقامات ترکیه و رهبران منطقه خودمختار کردستان عراق بود. سران ترکیه در این مذاکرات، مقامات بغداد را نادیده می‌گرفتند، انگار که دارند با رهبران یک کشور مستقل مذاکره می‌کنند.

دامن زدن به مناقشات طایفه‌ای، مذاکره با سران منطقه کردستان عراق و پناه دادن به «طارق الهاشمی» معاون فراری رئیس‌جمهوری عراق، جمعاً دولت آنکارا را در جایگاهی قرار دادند که این دولت برای سوریه داشت؛ یعنی مداخله تمام سرنشین هم جانیه برای براندازی دولت دموکراتیک عراق.

دربین میان خبرهایی نیز جسته و گریخته در مورد تشکیل یک گروه مسلح تحت نام «ارتش آزاد عراق» منتشر می‌شد. موردی که نام گروه تروریستی «ارتش آزاد سوریه» را به ذهن تداعی می‌کند.

بالاخره مثلث ترکیه - قطر و عربستان با تلاش‌های گسترده خود توانستند زمینه را برای وقوع اعتراضات ضد دولتی در مناطق سنی‌نشین آماده کنند و این وضعیت تنها به یک جرقه نیاز داشت و این جرقه نیز با دستگیری محافظان «رافع العیسوی» وزیر دارایی عراق در اتهام فعالیت‌های تروریستی زده شد. هر چند افراد دستگیر شده به اتهامات خود اعتراف کرده بودند، ولی العیسوی به مناطق سنی‌نشین رفت و مردم را به اعتراضات ضددولتی تشویق کرد.

از دی ماه این اعتراضات آغاز شد و کم کم عناصر بعثی و القاعده به درون تظاهرات‌کنندگان نفوذ کردند و برای اینکه نیروهای دولتی را مجبور کنند به سمت معترضان تیراندازی کنند، از درون تظاهرکنندگان به سمت نیروهای پلیس و دولتی تیراندازی کردند.

این غائله که هنوز هم کم و بیش ادامه دارد، هر چند تعدادی کشته و زخمی برجای گذاشته است، ولی مالکی پخته‌تر از آن بود که به گرداب درگیری با مردم وارد شود. لذا او به نیروهای تحت امرش دستور داد که خویشترداری نکنند و به سوی مردم تیراندازی نکنند. سیاست مالکی تاکنون نتیجه مثبت داده است.

آرزوهای بر باد رفته آمریکا درافغانستان

نمی‌تواند جلوی عملیات طالبان حتی در کابل را بگیرد. عملیات شبه نظامیان طالبان در دیگر مناطق افغانستان جان ده‌ها نفر را گرفته است که شماری از آنها نظامیان غربی بوده‌اند.امریکایی‌ها درحداقل شش حمله سنگین طی سال جاری بیش از ۲۵۰۰ غیرنظامی نیز درحملات مختلف طالبان و ناتو کین خود را از دست داده‌اند. به نظر می‌رسد که آمریکا در سال جاری از هواپیماهای بدون سرنشین هم برای حمله به مناطق مسکونی افغانستان استفاده کرده است.

کشتار غیرنظامیان درحملات هوایی آمریکایی‌ها طی سال جاری به قدری تکرار شد که کزازی به ارتش افغانستان دستور داد در عملیات خود، از جنگنده‌های ناتو و آمریکایی کمک نخواهد. ارتش افغانستان هم با حمایت تمام عملیات گسترده‌ای را علیه طالبان طی سال جاری صورت داده است. این حملات به طور میانگین روزانه هلاکت ۵ تا ۱۰ شبه نظامی طالبان را در پی داشته است. درمجموع، آمریکایی‌ها علاوه بر خسته شدن در یک جنگ فرسایشی، درمیان ملت افغانستان هم جایگاهی ندارند و بحران افغانستان به یک چالش بزرگ برای واشنگتن تبدیل شده است.

سبحان محقق

ابتدای سال جاری مسئله امضاء پیمان استراتژیک میان آمریکا و افغانستان مسئله روز محافل سیاسی و رسانه‌ای افغانستان بود.علت شکل‌گیری چنین جوی نیز خبری بود که اوایل اردیبهشت مبنی برنهایی شدن پیش‌نویس این پیمان منتشر شده بود. متعاقب آن (۹۱/۲/۱۱) «باراک اوباما» در کابل حضور پیدا کرد و به همسراه «حامد کزازی» پیمان استراتژیک کابل- واشنگتن را امضاء کردند.

مقامات افغان از جمله «عبدالله عبدالله» وزیر خارجه سابق، رسماً با حضور دایمی آمریکا در افغانستان مخالفت کردند و مردم نیز در مخالفت با این حضور دست به تظاهرات زدند.علت این حرکت‌ها و اعتراضات نیز به بندهایی از پیمان در مورد حضور دایمی در افغانستان و اعطای مأمونیت قضایی (کاپیتولاسیون) به نظامیان آمریکایی مربوط می‌شود. کزازی که شرایط را اینگونه دید، در مسافرتی که به واشنگتن داشت اعلام کرد، حرف آخر را در مورد پیمان استراتژیک «لویه جرگه»(مجلس سنتی متشکل از رؤسای قبایل و شخصیت‌ها) خواهد زد. به هرحال، این مسئله همچنان حل نشده باقی مانده است و تنها خبر مرتبتهی که این روزها از افغانستان مخابره می‌شود این است که مقامات آمریکایی و ناتو بی در پی می‌گویند پس از پایان سال ۲۰۱۴ همه نیروهای خود را از افغانستان خارج نمی‌کنند، حتی برخی خبرها حاکی است آمریکا ۳۰ هزار نیروی رزمی خود را پس از این تاریخ در افغانستان نگه می‌دارد. این اظهارات مخالف وعده‌هایی است که کاخ سفید قبلاً مبنی بر خروج همه نیروها داده بود.

امسال شرایط امنیتی افغانستان هم در مقایسه با سال‌های قبل نه تنها تغییری نکرده، بلکه بر همگان ثابت شده است آمریکا